

Dagens Europa

Arbetarrörelsens kunskapstidning om EU • våren 2007

Gunilla, ESP-aktivist:

”Tänk om vi kunde gå ihop och ha gemensamma valkampanjer inför EU-valet 2009.”

Så påverkar facket processen i Bryssel

EU har både bra och dåliga sidor

Blir det någonsin ett nytt EU-fördrag?

Demokratis överhöghet över marknaden

Ja eller nej till EU är frågan som länge delade socialdemokratin – långt efter det att den i sak var avgjord.

För Sverige är medlem i EU och kommer att fortsätta att vara det. Det är visserligen inte alltid enkelt att vara det, men det skulle vara oerhört mycket svårare att stå utanför.

Så den viktiga frågan för arbetarrörelsen i dag är vad inom EU vi vill säga JA till, och arbeta för, och vad vi säger NEJ till och vill arbeta emot.

EU i dag är både möjligheter och problem. Både möjligheterna och problemen kräver att vi tänker igenom hur vi vill handskas med dem och formar en tydlig handlingslinje att följa, i vår inhemska debatt likaväl som

inom EU och i den europeiska socialdemokratis och Europafackets samarbete.

Vilka är möjligheterna? Många – och särskilt i frågor där mångnationellt samarbete är nödvändigt för att åtgärderna ska få genomslagskraft.

Dit hör miljöfrågorna, i det mycket breda spektrum som sträcker sig från klimatpolitik och kemikaliefrågor över transport- och kommunikationssystem till frågor om biologisk mångfald och djurhållning.

Dit hör politiken för jämställdhet mellan könen – där EU i många länder betytt mycket för att stärka kvinnors ställning. Dit hör frågorna kring löntagarnas rättigheter och fackets roll som jämbördig motpart till

arbetsgivarna. Dit hör kampen mot den gränsöverskridande kriminaliteten och mot trafficking, alltså den motbudande handeln med kvinnor och barn.

Det finns en enighet i all vänsterdebatt om att kapitalets internationalisering kräver att också politiken blir internationell; de demokratiska och sociala motvikterna måste byggas över nationsgränserna. Den europeiska vänstern strävar tydligt efter att utveckla EU till en sådan motvikt.

Det är nödvändigt att arbeta för det. Men vi är inte där ännu.

Och det är ett av dagens stora problem. EUs institutioner är i dag för starkt präglade av den marknadsliberala – för att inte säga

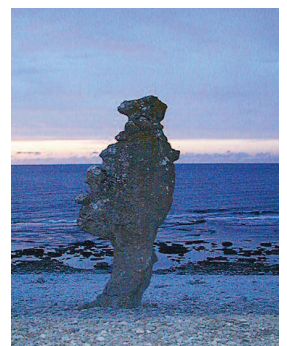
INNEHÅLL Dagens Europa

Ledare: Anne-Marie Lindgren	2-3
Reportage: EU påverkar Arvika, Värmland och Sverige	4-6
Svenska fackets man i Bryssel gör bokslut efter 17 år	7
Önskan i Tyskland: EU bör ta efter de nordiska länderna	8
En lyckad EU-resa för facket: Så formades Tjänstedirektivet	9-11
Ska EU ha en ny konstitution och växa ytterligare?	12
Ta tåget genom Europa – en inte alldeles enkel resa	13-15
Gunilla, ESP-aktivist i Europeiska Socialdemokraters Parti	16
Folkbildning som ska ge ny Europapolitik – och s-valseger 2009.....	17
När EU samarbetar kan Östersjön räddas undan miljöförstöring	18-19
Svenska socialdemokrater i Europaparlamentet	20-22
Regionala EU-ombudsmän	23
Webben – en guldgruva för vidgat EU-kunnande	24

8

18

Transport- och kommunikations-system över gränserna beslutas bäst på EU-nivå.

marknadsfundamentalistiska – ideologi, som definierar samhällsintresset i termer av producentintressen. EU-kommissionen använder allt oftare kravet på fri rörlighet för pengar och varor på ett sätt som riskerar att minska, inte öka, skyddet för löntagare och konsumentintressen.

Det betyder också att den politiska, demokratiska, bestämmanderätten i medlemsstaterna urholkas bakvägen, på ett sätt som inte alltid stämmer med vad som faktiskt gäller för vad som är nationell bestämmanderätt (till exempel skattepolitiken) och vad som är EU-frågor.

För socialdemokratin och fackföreningsrörelsen är det viktigt att lyfta fram detta pro-

blem, och att markera demokratins överhöghet över marknaden.

Eller om man så vill: göra EUs institutioner mer styrda av löntagares och konsumenters intressen, mindre av producenternas. Det kan bara göras inifrån EU, inte utifrån. Och det kräver samarbete mellan socialdemokratin och facken i alla medlemsländer.

Anne-Marie Lindgren
Arbetarrörelsens Tankesmedja

Kunskapstidning om dagens EU

Dagens Europa ges ut av Arbetarrörelsens Tankesmedja/Idé & Tendens Förlag, på uppdrag av Socialdemokraterna, LO och ABF.

Dagens Europa har som kunskaps- och diskussionstidning målet att stimulera debatt och aktivitet kring EU bland fackligt och politiskt aktiva inom arbetarrörelsen.

Dagens Europa, redaktion:

Projektledare: **Ove Andersson** och **Anne-Marie Lindgren**

Reporter: **Alf Benavente** (texter och bilder, där inte annat anges)

Arbetarrörelsens Tankesmedja, Barnhusgatan 16, 3 tr, 111 23 Stockholm

www.arbetarrollenstankesmedja.se, ove.andersson@ts.lo.se, 08-796 26 14

Rådgivande grupp: **Lars Nyberg**, LO, **Peter Öhman**, SAP, **Anny Sandgren**, SAP

Grafisk form: **Maria Lilja**, AiP Media Produktion AB, februari 2007

Tryck: Sjuhäradsbygdens Tryckeri, Borås, februari 2007. ISBN: 978-91-976756-1-1

Dagens Europa finns i pdf-format att hämta på www.socialdemokraterna.se, www.lo.se och på www.arbetarrollenstankesmedja.se

Dags att snickra ny dagordning?

Handen på hjärtat, hur länge sedan är det du tog en rejäl diskussion om Sverige och medlemskapet i EU, hur länge sedan är det du läste en lite mer fördjupande information om hur EU fungerar och vad som är på gång?

Kan det ha varit 2003, i samband med folkomröstningen om EMU? Och har det inte varit liksom lite paus sedan dess?

Dagens Europa ger vi ut med målet att bredda kunskaperna om den Europiska unionen, hur samarbetet påverkar Sverige och vilka möjligheter och problem det ställer arbetarrörelsen inför. Målgrupp är politiskt och fackligt aktiva inom arbetarrörelsen, i syfte att fler ska kunna och vilja engagera sig i frågorna om hur socialdemokratin och facket ska agera inom och förändra EU.

Det låter ju pretentiöst, men vår tanke är att försöka skaka liv i en inom arbetarrörelsen nästan insomnad debatt om Unionens existens. För vad och för vem är den bra, vilka problem ställer den till och vad ska vi göra med den i framtiden? Är allt bra som det är, behöver den bli mer än 27 stater stor, kan den klara sig utmärkt väl, en ny konstitution förutan? Eller vill vi att det ska bli än mer överstatlighet, önskar vi oss att Turkiet och Balkan-länderna träder in, behöver vi snickra fram en kompromiss som ger EU en ny grundlag?

Kan vi använda EU offensivt i bygandet av välfärdssamhället och för att nå målet full sysselsättning, eller är vi ständigt tvingade att bedriva en försvarskamp för att slippa bli pådyvlade än mer av nyliberala marknadslösningar? Klarar vi miljön i Östersjön utan EU-samarbete?

Läs den här tidningen, låt artiklarna och reportagen virvla igång din egen tankeverksamhet, se chansen att delta aktivt i det arbetarrörelsens folkbildningsarbete, som i och med detta tar sitt första steg i återöppnandet av samtalet om EU.

En fråga att ställa sig: ska vi inom arbetarrörelsen gemensamt snickra ihop krav på en dagordning för det svenska ordförandehalvåret 2009 – eller överläter vi det helt och hållet på Reinfeldt, Bildt, den borgerliga regeringen och deras allierade i privata näringslivet?

Ove Andersson
Arbetarrörelsens Tankesmedja
www.arbetarrollenstankesmedja.se

Kommuner och landsting allt mer beroende av EU

Här lagras ost i västerbottniska Ånäs – med ekonomiskt stöd från EUs regionala fonder.

Kommuner och landsting påverkas allt mer av EU-samarbetet. EU griper in i deras uppgifter på ett drygt tiotal samarbetsområden, bland annat genom effekter av den inre marknaden, miljösamarbetet, sammanhållningspolitiken (EUs strukturfonder och stödprogram) och socialpolitiken.

Medlemsstaterna måste följa EUs direktiv, det vill säga lagar. Sista länken i processen att i praktiken tillämpa lagarna blir kommunerna och landstingen.

Kommunernas regionala och lokala utvecklingsarbete påverkas och drar nytta av EUs olika program. Att vara med i de olika stödprogrammen ger kommunerna ökad kunskap, som driver på den lokala näringspolitiken och gör den mer aktiv och uppfinningsrik.

Aven i kommunernas samhällsplanering

finns EU med i besluten genom att bland annat ställa miljökrav i vissa planeringsprocesser. EU-kommissionen öppnar marknaden för fler aktörer att lägga anbud på och utföra uppdrag inom samhällssektorn.

En annan del av lagstiftningen som också berör kommunerna och landstingen är den fria rörligheten inom EU för arbetstagare, och nya regler för arbetsmiljö och arbetstider.

EU-samarbetet får ökad betydelse i det framtida Sverige. EU försöker nu knyta de olika medlemsländernas myndigheter närmare varandra genom att organisera dem i olika förvaltningsnätverk.

Låt oss titta lite närmare på hur en region, Värmland, och en värmländsk kommun, Arvika, mer konkret berörs av den allt mer påtagligt närvarande Europeiska Unionen. ♦

EU på Vi följer EU-

Karlstad. 17 januari 2007. Eric Clifford har kommit till sitt kontor, den socialdemokratiska partiexpeditionen i Karlstad. Han arbetar som EU-regionombudsman i de södra skogslänen: Dalarna, Värmland och Gävleborgs län. Från bostaden i Munkfors sju mil norr om Karlstad brukar han ta bussen.

– Det är skönast. Jag åker så mycket bil i mitt arbete att stunden på bussen är avkoppling. Det blir över 4 000 mil ändå i bilen om året, i tjänsten. Ena dagen kan jag vara tvungen att åka till Hudiksvall, dagen efter är jag på väg till Borlänge.

EU-regionombudsmannen ingår i en regional organisation som de svenska socialdemokratiska EU-parlamentarikerna har till sitt förfogande. Den svenska s-gruppens ordförande i Europaparlamentet, Inger Segelström,

Alf Berenante

verkar Värmland

regionombudsman Eric Clifford

är ansvarig för de södra skogslänen. Hon och Eric Clifford har ett nära samarbete.

Hans arbetsdag är av förklarliga skäl fylld av EU, både konkret och tankemässigt. Och ibland föds också tvivel om EU som organisation och de ibland märkliga besluten som fattas:

– **Men fundamentalt** så ser jag EU som ett fredsprojekt, mycket på grund av min egen uppväxt. Min far var med i andra världskriget. Han var en av de första allierade soldaterna som gick in och såg det förskräckliga som hade skett i de tyska koncentrationslägren. Det kan man säga knäckte honom psykiskt och drabbade mig under min uppväxt. Det är vad som följer med krig, generationer blir märkta av kriget, och i förlängningen är också

mina barn drabbade eftersom de har haft en farfar som inte har fungerat i familjen.

I andra änden av väningsplanet där Eric Clifford sitter finns LO-expeditionen. Beslut som fattas i Bryssel har på ett mycket konkret sätt trängt in i den fackliga vardagen.

– I dag kommer en delegation från IF Metall i Klarälvområdet till mig för att diskutera fackets roll och de har med sig ett konkret problem. Ett företag inom pappersindustrin i Värmland har varslat om uppsägning av nästan 200 personer. Skälet är att företaget är sålt till ett kanadensiskt företag och att verksamheten ska flyttas dit.

De fackliga företrädarna informerar honom om den aktuella situationen och berättar vidare att försäljningen föranleddes av ett EU-

beslut att företaget hade fått en monopolliknande ställning i Europa.

– Det känns mycket märkligt, man vill ju samtidigt att Europa ska ha världens starkaste ekonomi, och så vill de inte ha kvar tillverkningen här, säger Thomas Rehn ombudsman på IF Metall i Klarälvsdalen.

Samtalet går vidare och handlar mycket om hur facket måste agera mer i EU.

– Men vi måste också lära oss mer. Som till exempel hur det gick till med det här företaget. Vi fick inte veta något i förväg. Helt plötsligt kom beskedet om varslat. Det var inte ens några MBL-förhandlingar med facket, säger Leif Andersson, ordförande för IF Metall i Klarälvsdalen.

Eric Clifford träffar lite senare LOs

distriktsombudsman Patrik Roselin för ett samtal. De arrangerar bland annat resor till Bryssel för fackligt förtroendevalda. De började samtidigt år 2000 på den delade expeditionen i Karlstad. Patrik är mycket klar över att facket måste börja spela en mer aktiv roll i att föra ut EU-frågorna bland medlemmarna.

– Vi måste flytta fram våra positioner, engagera oss lokalt. Jag anser att de beslut som tas av EU kan vara lika viktiga som löneförhandlingar. Det ser man inte minst i diskussionerna om tjänstedirektivet (se artikel på sidan 9). Om inte det hade gått vår väg hade det kunnat få ödesdigra konsekvenser.

Eric Clifford och Patrik Roselin sitter inte och väntar på vad som ska hända. Deras samarbete är inriktat på att på alla sätt vara med i remisskrivande.

– Det är en stor fördel att ha en EU-regionombudsman här, säger Patrik Roselin. Vi kommer in tidigare i frågorna och har möjlighet att via Eric få direktinformation av parlamentarikerna. Vi arbetar också med att få in ett värmländskt perspektiv, hur vår arbetsmarknad här påverkas av beslut som tas i EU.

Patrik Roselin börjar prata om Laval-fallet i Vaxholm och återkommer till hur tjänstedirektivet skulle ha påverkat framförallt byggsvängen och lantbruket i Värmland - om det förslaget med ursprungslandsprincipen hade gått igenom.

– Men jag märker ändå i min vardag, framför allt på byggarbetsplatserna, hur arbetsgivare anställer byggarbetare från andra EU-länder och försöker undgå att skriva kollektivavtal. Vi var uppe vid en skidanläggning i norra Värmland och gjorde ett tillslag. Där hade ett norskt byggföretag anställt från andra EU-länder som inte var anslutna till kollektivavtalet. Vi tycker inte att de ska arbeta för sämre villkor än vi andra och efter förhandlingar, så fick vi dem att skriva på ett kollektivavtal.

I Eric Cliffords arbete ingår att visa upp de goda exemplen, till exempel hur man kan använda sig av EUs strukturfonder för regional utveckling. Han har med stort intresse följt Arvika kommun, som, vid flera tillfällen drabbats av att företag lagt ner sin verksamhet på orten och gjort de anställda arbetslösa.

Men kommunen och dess politiker har tagit saken i egna händer och vänt den negativa utvecklingen med hjälp av både visionärt tänkande och med stöd från EUs regionala strukturfonder.

Den gamla tobaksfabriken i Arvika – då med 114 anställda – lades ned för drygt tio år sedan. I dag har fabriken utvecklats till dyna-

miska Arvika näringslivscentrum, AANC. Det är ett hus som nu lyser av entreprenörskap och kunskapsutveckling med cirka 350 anställda i olika typer av företag och utbildningsinstitutioner. Det finns till och med kvar lite tobakstillverkning i huset.

Arvika har vänt den negativa utvecklingen med hjälp av både visionärt tänkande och med stöd från EUs regionala strukturfonder.

Claes Pettersson (s) är kommunalråd i Arvika:

– Tanken föddes ganska direkt efter beskedet om att fabriken skulle flyttas, eller det var rättare sagt en mardröm som jag hade. En stor tom fabrikslokal på 20 000 kvm med sönderslagna fönster i centrala Arvika. Jag började då skissa min första vision för huset, på en servett, säger han.

Enligt Claes Pettersson kom samtalen tidigt igång om vad som skulle göras med den tomma fabriksbyggnaden. Inblandade var den lokala sparbanken, företrädare från det regionala näringslivet och LO. De kom snabbt överens om vad som behövdes i kommunen:

– Vi skulle skapa ett centrum där företag kunde trivas och träffas, och inte minst få nya affärsrelationer. Vi ville också göra det möjligt för människor att prova sina affärsidéer i en så kallad "kuvösverksamhet", med stöd och rådgivning. Vi ville också att projektet skulle växa successivt, och att vi byggde om allt eftersom vi fick hyresgäster. Våra politiska motståndare kallade det för "Bidragshuset". I dag nämns inte det ordet, alla känner sig delaktiga, och det råder politisk samstämmighet kring projektet.

Nu, tio år efter skissen på servetten, när 55 företag huserar i huset, har det också blivit en mötesplats för studier. 800 studerar antingen på högskolan, de kvalificerade yrkesutbildningarna, KY eller på Komvux.

En av de mest populära utbildningarna i AANC, dit elever från hela Sverige lockas, är KY-utbildningen i dataspelsproduktion och projektledning, Game Maker. Den är så till den grad populär att det har varit hart när omöjligt att få Game Maker-studenterna ifrån studielokalerna! Claes Pettersson säger att de har varit tvungna att stänga huset klockan tolv på kvällen.

– Eleverna satt kvar hela natten, de gick aldrig hem och för att stoppa det var vi helt enkelt tvungna att stänga. De här utbildningarna skapar ett stort mervärde. Dels kommer studenter hit från andra delar av Sverige och upptäcker regionen, dels uppmärksammas studenterna av branschföretagen i en allt hetare sektor inom arbetsmarknaden. De mer eller mindre rycker dem direkt från utbildningen.

Huset utvecklas hela tiden och när ett gym skulle etablera sig ville de att AANC skulle sänka taket i lokalen. Och taket sänktes, men inte bara det, utan ovanpå gymmet byggdes en inbandyarena. Alla inblandade parter tänker ett steg längre och ser möjligheter, inte begränsningar, enligt Claes Pettersson.

De goda exemplen är många i Arvika, om hur de har tagit hjälp, eller rättare sagt fått draghjälp av EUs fonder. De har också vid ett par tillfällen fått utmärkelser av EU för de mest framgångsrika strukturfondsprojekten.

– Det är klart att pengar från EU har bidragit till att vi befinner oss där vi är i dag, men AANC hade nog funnits ändå, även om vi inte hade fått ta del av fonderna. Det hade däremot gått mycket saktare och egenfinansieringen hade varit större. Och det måste också tilläggas att för att få ta del av strukturfonderna krävs också en stor egen insats från kommunen, både arbetsmässigt och ekonomiskt.

Besöket i Arvika är bara ett i raden som Eric Clifford gör varje månad på olika platser i hans område. När han kliver in i sin tjänstebil och börjar köra de sju milen tillbaka till Karlstad har han fått ny näring i hur man kan använda sig av EU för att bryta en negativ utvecklingstrend.

– Jag tycker att Arvika verkligen har lyckats i omställningen. De har haft en genomförbar vision. Det har hjälpt dem i processen att bygga upp något nytt efter alla företagsnedläggningar.

I morgon befinner han sig någon annanstans, kanske i Gävleborgs län eller Dalarna och tar emot frågor, kritik, informerar, är delaktig i något projekt eller debatterar om EU. ♦

De regionala EU-ombudsmännen presenteras på sidan 23.

Läs mer

Arvika kommun: www.arvika.se
Arvika näringslivscentrum: www.aanc.se
Länsstyrelsen i Värmland: www.s.lst.se

Sven Svensson summerar

Efter 17 år slutar nu Sven Svensson som chef för LO-TCO-SACO:s Brysselkontor, vars uppgift är att för den svenska fackföreningsrörelsens räkning bevaka och informera om vad som händer i den Europeiska unionen.

– Vi har tagit emot cirka 150 svenska besöksgrupper om året, varav ena hälften fackliga grupper och andra hälften från bland annat offentlig förvaltning och näringslivet. En annan uppgift är att bygga nätverk för att kunna påverka EU-beslut inom våra intresseområden.

1989 blev Sven Svensson chef för Brysselkontoret, som vid den tidpunkten enbart företrädde LO och TCO. SACO tillkom senare.

– Jag har själv facklig bakgrund. Mellan 1968 till 1983 var jag utredare på LO-förbundet Metall.

Efter en sejour som facklig reporter på Metallarbetaren arbetade Sven Svensson för Sidas räkning i Guinea-Bissau.

– Sen kom jag tillbaka till Sverige och arbetade ett par år på Olof Palmes Internationella Centrum. Därefter återvände jag till Afrika innan jag utsågs till chef för Brysselkontoret.

Sven Svensson berättar att verksamheten i Bryssel är partipolitiskt neutral och att man har goda kontakter med både Europafacket och flertalet politiska företrädare, både socialistiska, liberala och konservativa.

– Däremot inte med de högerextrema kraf-

ter som finns representerade i parlamentet, säger han med eftertryck.

De senaste åren har av förklarliga skäl mycket av Brysselkontorets tid gått åt till det omdiskuterade tjänstedirektivet (läs mer på sidorna 9-11!).

– Men vi hade en del erfarenhet tack vare att vi tidigare var med, om vi talar i sporttermer, i en ”träningssmatch” kring direktivet om offentlig upphandling. Varken i det direktivet eller i tjänstedirektivet var facken inbjudna i de remissförfaranden som föregick förslagen.

– EU-kommissionen med kommissionären Bolkestein i spetsen såg väl antagligen hjärnspöken. De var rädda för att vi skulle ha för många synpunkter. De ville inte ta in de ekonomiska eller sociala aspekterna utan de ville driva enbart de affärsmässiga hänsynen.

Under de här åren i Bryssel har Sven Svensson sett vinnare i det maktpolitiska spelet, bland annat Europaparlamentet.

– Parlamentet har tagit för sig mer de senaste åren, det har vi inte minst sett i tjänstedirektivets utformning och den nya kemikalielagstiftningen REACH. Parlamentsrelationer-

na är mycket viktigare i dag. Det är också så att en enskild EU-parlamentariker kan utträtta så mycket mer än vad en parlamentariker kan göra nationellt. Se bara på en del av våra (s)-parlamentariker! När de har varit föredragande i parlamentet har de haft ett stort personligt inflytande.

En annan av Sven Svenssons reflektioner är att under 1990-talet var fackföreningsrörelsen mer framåt.

– Då kom sysselsättningspolitiken in i fördraget och vi var mer offensiva, både politiskt och fackligt. De senaste åren har vi hamnat mer på defensiven, i och med att de europeiska regeringarna har blivit mer nyliberala, som en effekt av olika politiska konjunkturen. Men samtidigt vet vi nu att vi både klarar det offensiva och det defensiva spelet.

Med sina Bryssel-erfarenheter anser Sven Svensson att facket måste ha mer juridisk kompetens tillgänglig.

– Det märkte vi inte minst nu senast i tjänstedirektivet, då vi var tvungna att anställa en arbetsrättsjurist. Vi måste ändra balansen. Nu har vi en övervikt av ekonomer.

Fackets utmaning i framtiden är i stor utsträckning likartad socialdemokratins, säger Sven Svensson.

– Hur vinner vi de unga? Hur mobiliserar vi invandrarna och hur när man de i tjänstesektorn? Det är några frågor vi måste ställa oss. ♦

LO-TCO-SACO Brysselkontor

Brysselkontorets huvuduppgift är att bevaka samarbetet i EU och stödja de fackliga huvudorganisationernas och deras medlemsförbunds arbete för en europeisk politik som motsvarar löntagarnas intressen och behov. EUs politik och beslut har, direkt och indirekt, stor betydelse för svenska löntagare och fackligt aktiva.

Läs mer

www.brysselkontoret.com

Tyskland vill ta efter den svenska modellen

De nordiska ländernas reformpolitik, i synnerhet den socialdemokratiska, bör få ett större inflytande i EU. Det hävdar den tyska arbetarrörelseknutna tankesmedjan Friedrich Ebert-stiftelsen, som sedan några månader tillbaka har en nordisk filial i Sverige.

På Norden-kontoret studeras den skandinaviska samhällsmodellen. Utifrån de lärdomarna försöker stiftelsen bearbeta EU i syfte att forma det framtida Europa i en socialdemokratisk riktning.

– I Tyskland har det varit väldigt svårt att genomföra sociala reformer de senaste åren och vi har varit blockerade när det gäller socialpolitik. Delvis har det att göra med att vi är en federal stat, men också att vi i den tyska debatten inte har diskuterat hur det faktiskt ser ut i andra länder, säger doktor Uwe Optenhögel, föreståndare för Friedrich Ebert-stiftelsens filial i Stockholm.

De politiska områden Uwe Optenhögel följer särskilt noga är arbetsmarknad, familjepolitik, jämställdhet, pensionssystem, hälsa och skattepolitik.

– De nordiska länderna har de senaste femton åren varit framgångsrika inom de områdena. Titta bara på den ekonomiska krisen i början 90-talet, hur den socialdemokratiska regeringen lyckades vända allt på rätt köl igen. Fortsatt hög tillväxt och internationell konkurrenskraft, kombinerat med hög sysselsättning och bra social välfärd. Därför vill vi titta på det här och se om det är något vi kan använda i tysk politik. Vilka reformer fungerar och vilka fungerar inte?

Han säger dock att det inte bara går att överföra den nordiska modellen rakt av till tyska förhållanden.

– Vi hoppas mer att få nya idéer till en bättre välfärdspolitik. Rent politiskt är det också svårare att genomföra i Tyskland, eftersom

AfL Benavente

Uwe Optenhögel, föreståndare för Friedrich Ebert-stiftelsens filial i Stockholm med sin assistent Valerie Scheib.

det är en federalistisk stat med flera förbunds-länder som ska enas om politiska reformer.

Han tar ändå upp tre områden där den nordiska modellen börjat få genomslagskraft i Tyskland de senaste två-tre åren; barnomsorgen, arbetsmarknadspolitiken och skolan.

Ett exempel på välfärdsbygge med skandinaviska förtecken är förbundsstaten Schleswig-Holstein. Ute Erdsiek-Rave är socialdemokratisk utbildningsminister och ansvarig för jämställdhetsfrågor:

– Helt naturligt är Sverige och Skandinavien en förebild. I jämställdhetsfrågor har de skandinaviska länderna en lång tradition och arbetet med det har varit lyckat. De har också haft en lämplig familjepolitik med en flexibel barnomsorg, sammanhållen skoldag och pappaledighet.

Hon säger också att det nordiska skolsystemet sedan länge har haft ett gott rykte, mycket tack vare de jämförande studier som har

Ute Erdsiek-Rave.

gjorts med andra länder i Europa.

– Vi vet dock att vi inte kan överföra allt på en gång i det tyska skolsystemet, men det finns flera delar som även passar oss. Det gäller bland annat förstärkta individuella krav i undervisningen, även en strävan att införa längre gemensamt lärande. I Schleswig-Holstein har vi precis antagit en ny skollag där dessa punkter ingår.

Ute Erdsiek-Rave ser också en förebild i det svenska systemet med sammanhållen skoldag.

– Vi gör nu stora ansträngningar för att bygga upp ett sådant system i Tyskland.

Generellt tycker Ute Erdsiek-Rave att den svenska välfärdsstaten har förändrats radikalt de senaste åren och blivit än mer framgångsrik.

– Vi tittar på det med stort intresse – i synnerhet vi schleswig-holsteinare i norra Tyskland som är geografiskt nära. Modellen, en välfärdsstat som finansieras av mer skatt på arbete och mindre på avgifter, diskuteras nu väldigt flitigt i tysk politik.

Ett socialt och mer mänskligt Europa är ett angeläget ämne för Friedrich Ebert-stiftelsen och man vill att de nordiska länderna i EU med sin reformpolitik, i synnerhet den socialdemokratiska, ska få ett större inflytande i Europeiska unionen.

– Om de nordiska länderna ska kunna behålla sin höga sociala standard och trygghet så måste de andra länderna också få ta del av denna välfärdspolitiska modell och utvecklas. Annars riskerar också nordborna själva att få försämrad välfärd, i och med att då det blir ett Europa för kapitalet och inte för människorna, säger Uwe Optenhögel. ♦

Läs mer

Friedrich Ebert-stiftelsen: www.fes.de
Ute Erdsiek Rave: www.spd-net-sh.de/rdeck/erdsiek-rave

Tjänstedirektivet

– en lyckad resa för facket

Tjänstedirektivet – den omstridda rättsliga ram som reglerar handeln med tjänster inom EU – fastställdes i slutet av 2006, i och med att ministerrådet och europaparlamentet till sist blev överens. Lars Nyberg, utredare på LOs internationella enhet, har från allra första början följt och varit aktiv i denna politiska process.

I mars år 2000 beslutade Europeiska rådets möte i Lissabon att EU till år 2010 ska vara världens mest konkurrenskraftiga ekonomi. Det fick namnet Lissabonprocessen.

– Man kom fram till att något måste göras för att få fart på tjänstehandeln inom den inre marknaden, så EU-kommissionen fick i uppdrag att presentera ett förslag om ett tjänstedirektiv som skulle underlätta för företag att etablera sig och verka i andra medlemsländer, säger Lars Nyberg.

Det skulle dröja nära fyra år innan EU-kommissionen kom med ett förslag. Men en månad innan förslaget presenterades officiellt, i januari 2004, fick LOs internationella enhet i Stockholm ett något bekymrat samtal från LO-TCO-SACO:s kontor i Bryssel.

– De ville att vi skulle titta på förslaget. Det presenterades som en ren handelspolitisk fråga i och med att handeln med tjänster skulle öka mellan medlemsländerna, säger Nyberg och tillägger:

– Att det sedan blev så stort som det blev förstod vi inte riktigt. Men snart nog utvecklades

tjänstedirektivet till att vara vår viktigaste fråga, den jag har ägnat mest tid åt de senaste åren.

LOs internationella enhet insåg alltså att kommissionens förslag om tjänstedirektiv skulle kunna få långtgående konsekvenser för svensk arbetsrätt och svensk arbetsmarknad i sin helhet. Det skulle bli förbjudet att kräva en företagsrepresentant att förhandla med där man utför ett tillfälligt arbete. Utan någon att föra förhandlingar med faller hela kollektivavtalssystemet. Dessutom skulle ursprungslandsprincipen gälla, det vill säga de nationella reglerna för anställningsvillkor och till en del kollektivavtal från det land företaget kommer. Även LO-TCOs rättskydd blev då involverat för att sätta sig in i frågan.

– Vår analys av läget var snabbt färdig. En månad efter att vi fått kännedom om direktivet kallades vi till utrikesdepartementet för ett samråd. Där var man till en början mycket positiv till kommissionens ursprungliga förslag. UD ansåg att utgångspunkten för direk-

Ålf L. Benavente

– Förhandlingarna var svåra. Det var osäkert ända in i det sista hur det skulle gå, säger Lars Nyberg.

tivet var att handeln med tjänster ökar, vilket man ville främja. Men vi lyckades så småningom vända UD:s attityd till en mer kritisk hållning. Framför allt förmådde vi UD att arbeta för att undanta arbetsrätten i direktivet. I efterhand tycker jag att samrådet med UD, och även näringsdepartementet, var givande.

LISSABONPROCESSEN

År 2000 bestämde EUs regeringar att Europeiska unionen senast år 2010 skulle bli världsledande på ekonomisk, social och ekologisk uthållighet. Genom att se till att dessa tre politikområden samverkar och förstärker varandra skulle tillväxten gynnas och därmed EUs välfärdsnivå.

Tjänstedirektivets historia

LOs agerande

Alf I. Benavente

Till slut kunde ESP (socialdemokraterna i parlamentet) och EPP (moderater och kristdemokrater) enas om en blocköverskridande kompromiss om tjänstedirektivet.

Svenskt Näringsliv ställde sig frågande inför LOs kritiska synpunkter. Arbetsgivarnas organisation hade samma argument som UD haft från början.

– ”Vad är det för problem med det här, det är väl bra att handeln med tjänster fungerar?”, var deras reaktion, säger Lars Nyberg.

I samma stund fick Europafacket, EFS, information om vad som var på gång i Bryssel med det föreslagna tjänstedirektivet och dess farliga konsekvenser.

– EFS vaknade verkligen till och kunde notera att vi redan visste om saken och hade börjat agera. Traditionen i de här sammanhangen är att det är EFS som ska driva den här frågan i Bryssel.

De första konkreta förändringarna av direktivet började nu utformas i samarbete mellan LO, TCO och deras gemensamma rättskyddsbolag. Ändringsförslagen överlämnades till EFS för att föras vidare till Europaparlamentet.

– Vi ställde upp det formmässigt precis på det sätt som parlamentet ville ha det och Europafacket accepterade allt direkt.

EFS utnyttjade sina kontakter med fackliga kamrater i EU-parlamentet och förde fram förslagen via dem. Väl där i parlamentet var det två utskott som skulle behandla frågan, inre marknadsutskottet och sysselsättningsutskottet. Två s-rapportörer från vardera utskot-

ten hade fackens utarbetade förändringar om tjänstedirektivet som underlag och Lars Nyberg säger att de hade starkt stöd för sin sak bland socialdemokratiska parlamentariker.

– Dessutom anställde vi en svensk arbetsrättsjurist, som ingick i Europafackets team, så att man kunde ta hänsyn till det nordiska avtalssystemet.

– Det var verkligen så att vi inte bara reagerade på ursprungsförslaget om tjänstedirektiv utan även fortsatte att vara mycket aktiva i både Bryssel och i Stockholm, för att faktiskt förändra det, säger Lars Nyberg.

I Europaparlamentet började nu de olika politiska grupperingarna att förhandla i ut-

Tjänstedirektivets historia

Europaparlamentet:
Sysselsättnings-
utskottet

Ministerrådet:
Svenskt inspel –
arbetsrätten

Europaparlamentet:
Inre marknadsutskottet

januari 2005

16 konkreta textändringsförslag LO/TCO och Rättskyddet till EFS vidarebefordras till rapportörerna.

2005

Kompletterande textförslag via Brysselkontoret och EFS.

juli 2005

2004-2006
Kontinuerliga samråd på UD och näringsdep.

2005-2006

Svenska facket finansierar extra hjälp till EFS under det mest intensiva arbetet.

oktober 2005

november 2005

LOs agerande

skotten innan det var dags för det första parlamentsbeslutet. Betydelsefulla frågor ska behandlas två gånger i parlamentet.

– Förhandlingarna var svåra. Det var osäkert ända in i det sista hur det skulle gå. Men till slut kunde ESP (socialdemokraterna i parlamentet) och EPP (moderater och kristdemokrater) enas om en blocköverskridande kompromiss om tjänstedirektivet. Det som vi i facket tyckte var viktigt fanns med i den kompromissen. Visserligen försvann en del från vårt förslag, men principen om ursprungsland var struken och arbetsrätten var undantagen från direktivet. Dessutom fanns inte längre något förbud att kräva en representant att företräda den anställde.

Efter det första parlamentsbeslutet vandrade frågan vidare i EUs beslutsprocess. Hur skulle det reviderade förslaget tas emot av kommissionen och ministerrådet? Lars Nyberg blev positivt överraskad:

– Det skedde en total omvändning. Kommissionen accepterade parlamentets principer och i huvudsak också de formuleringar som vi hade gjort.

Därefter följde ministerrådets beslut. Det kom snabbt. Också regeringsföreträdarna hade bytt till ett mycket mjukare tonläge.

– De till och med skärpte vissa av kraven. De ville att varje medlemsland skulle göra en så kallad screening, det vill säga gå igenom sin lagstiftning för att leta efter och ta bort hinder för tjänstehandeln. Och på det såg vi positivt, eftersom förändringen inte gäller arbetsrätten, säger Lars Nyberg.

Principerna för tjänstedirektivet var alltså klara. Nu gällde det för alla beslutande parter att komma överens om de exakta formuleringarna.

– Vi inom facket ansåg att parlamentets text var bäst, eftersom den var mer klar och att det

Vi inom facket ansåg att parlamentets text var bäst, eftersom den var mer klar och att det i sin tur skulle leda till att färre fall behövde avgöras av EG-domstolen.

i sin tur skulle leda till att färre fall behövde avgöras av EG-domstolen.

De europeiska socialdemokraterna hade också lagt fram kompromisstexter i de olika utskotten inför det andra beslutet i parlamentet. Men de röstades ned. Om ministerrådet och EU-parlamentet i det här skedet hade haft olika förslag skulle det ha blivit förlikning. I parlamentets avgörande omröstning

15 november 2006 valde socialdemokraterna att rösta på ministerrådets förslag till nytt tjänstedirektiv. Därmed undvek man risken att förlora en del av det man vunnit i en förlikning.

– Det kändes otroligt skönt när beslutet var klart. Det var också glädjande att Europa-parlamentet på ett avgörande sätt varit med att påverka lagstiftningen, säger Lars Nyberg. ♦

TJÄNSTEDIREKTIVET

Tjänstesektorn genererar nästan 70 procent av BNP och sysselsättningen i EU. Europaparlamentet och ministerrådet antog i december 2006 ett direktiv om tjänster på den inre marknaden. Det så kallade tjänstedirektivet fastställer en rättslig ram för att underlätta företagsetablering och tjänstehandel mellan medlemsländerna.

Tjänstedirektivet omfattar företagsrelaterade tjänster, såsom konsulttjänster inom ledarskap och förvaltning, certifiering och testning, viss typ av fastighetservice inklusive kontorsunderhåll och annan kontorservice, reklam, rekryteringstjänster samt handelsagenter. Direktivet omfattar också tjänster både till företag och konsumenter, såsom juridisk rådgivning och skatterådgivning, tjänster som berör fastigheter, till exempel fastighetsmäklari, byggverksamhet, arkitektverksamhet, distribution, mässarrangemang, biluthyrning och resebyråverksamhet. Även konsumenttjänster ingår, såsom inom turism, fritidsanläggningar, idrottsanläggningar och nöjesparker samt, under förutsättning att de inte är undantagna från direktivets tillämpningsområde, hushållstjänster, till exempel hemhjälp till äldre.

VAXHOLMSFALLET

Det lettiska byggföretaget Laval un Partneri kom till Vaxholm juni 2004 för att bygga om en skola. Fackförbundet LO-förbundet Byggnads kom ganska omgående till byggarbetsplatsen för att förhandla om ett kollektivavtal för de anställda. De förhandlade flera månader med byggföretaget, men kom inte överens.

Från november 2004 startade Byggnads en blockad av företaget och Elektrikerförbundet inledde sympatiåtgärder. Laval hade under tiden tecknat ett avtal med det lettiska facket och menade att det skulle gälla. De gick till Arbetsdomstolen, AD, för att ogiltigförklara blockaden, men AD svarade genast att den var laglig i väntan på en huvudförhandling. Ytterligare LO-förbund varslade om blockad mot det lettiska företaget.

I februari 2005 gav Laval upp och de lettiska arbetarna åkte hem. Deras svenska dotterbolag gick i konkurs. AD remitterade frågan till EG-domstolen där nu både den skriftliga och muntliga presentationen är klar. Beslutet kan komma mot slutet av 2007. De fackliga organisationerna följer processen med stort intresse.

Ministerrådet:
Politisk överens-
kommelse.

maj 2006

Ministerrådet:
Gemensam
ståndpunkt.

juli 2006

Europaparlamentet:
Andra läsningen.

november 2006

Ministerrådet bekrä-
ftar tidigare beslut.

december 2006

Implementeringen
ska vara klar.

december 2009

Europaparlamentet:
Plenum.

februari 2006

Kommissionen:
Reviderat direktiv.

april 2006

Läs mer

www.lo.se

www.tco.se

www.saco.se

www.eu-upplysingen.se

Konstitutionens vara eller icke vara

Två svenska s-riksdagsledamöter, Leif Pagrotsky och Magdalena Streijffert, diskuterar kring den nya konstitutionen och om en eventuell fortsatt utvidgning av unionen.

Ska EU bygga på en enda grundlag, konstitutionen? Hittills har EU arbetat med en rad olika fördrag som har kommit till genom åren och som har vuxit sig till en både överskådlig och svåräst textmassa. Ett konvent, bestående av företrädare från nationella parlament och regeringar, Europaparlamentet och Europeiska kommissionen, utarbetade en egen konstitution för EU. Men förslaget föll pladask, efter att det i juni 2005 underkändes i två folkomröstningar, i Frankrike och Nederländerna.

Därför råder just nu en "paus" i arbetet med att utarbeta en ny EU-grundlag. Ska det över huvud taget bli någon ny konstitution måste den godkännas av EUs samtliga medlemmar, just nu 27 länder.

Leif Pagrotsky, tidigare bland annat näringsminister, anser att det behövs nya arbetsformer så att EU blir mer effektivt.

– Formerna flyter, allt är så diffust och systemet har så många svagheter, det måste redas ut.

Han har tio års erfarenhet av arbete i ministerrådet och i två år av dem har han också varit med och fattat överstatliga beslut, men det är han inte nöjd med eftersom han anser att nationalstaten ska ha den formella makten.

– Frågan blir då: hur ska man egentligen ha det i EU? Som det är nu har det blivit för många kompromisser och alla länder har sina nationella käpphästar. En annan reflektion är: ska verkligen Malta ha lika mycket makt som Tyskland?

På frågan om hur Sverige med sin mer avvaktande hållning har betraktats av de övriga EU-länderna svarar han kort:

– Med respekt. Det är många som säger att vi är en mer spännande samtalspartner i och med att vi har egna ståndpunkter. Mycket av respekten grundar sig på att vi är väl förberedda och har kompetent personal. Det har inneburit att vi är en tung spelare i EU trots att vi ibland har en avvikande uppfattning.

Leif Pagrotsky och Magdalena Streijffert.

Den debatt som har förts hittills om EUs framtid och konstitutionen ger han inte mycket för.

– Den har varit helt obegriplig för de flesta och vänt sig till de redan frälsta, antingen de är ivriga anhängare av den eller är nej-sägare.

Leif Pagrotsky anser att partierna måste bekänna färg inför det kommande EU-valet:

– Allt i fördraget är så grumligt och det blir ingen lätt uppgift att förklara hur det ser ut.

Om den framtida utvidgningen av EU säger Leif Pagrotsky att den första etappen nu är avklarad i och med Bulgariens och Rumäniens inträde. I en framtida utvidgning ser Leif Pagrotsky ett scenario där också Moldavien och de övriga Balkanländerna finns med.

– Men nu gäller det främst Turkiets medlemskap och hur EU ska administrera det. Bland många i Turkiet har entusiasmen svalnat och de känner sig kollektivt förödmjukade av EUs behandling. I andra ändan kan man också ställa sig frågan: varför ska de vara med i EU när de ändå är en regional stormakt?

Men Pagrotsky har ändå en stark önskan om att Turkiet ska gå med:

– Om de kommer med i EU, tänk vilken fantastisk stabiliserande effekt det skulle ha på regionen. Men samma villkor måste gälla för Turkiet, som för alla andra. Kraven ska uppfyllas. Sverige var först med höga krav bland annat när det gäller mänskliga rättigheter. Och när de väl har uppfyllt detta är vi också de främsta att driva kravet att de ska vara med.

Magdalena Streijffert (s), ordförande i socialdemokratiska studentförbundet och riksdagsledamot anser att Sverige så snart som möjligt

ska skriva under den nya konstitutionen.

– Vi behöver en ny konstitution, framför allt när vi diskuterar ytterligare utvidgning av unionen.

Magdalena Streijffert säger att hon är en utpräglad federalist och anser att EU-länderna skulle kunna göra så mycket mer tillsammans. Hon återkommer gärna till förslaget i konstitutionen om att EU ska ha en egen utrikesminister och bedriva en gemensam utrikespolitik:

– Det skulle öppna dialogen till exempel med länderna i mellanöstern. USA har i alltför stor utsträckning lekt världspolis. Om EU ökar försvarssamarbetet blir det ett alternativ till att Nato och USA dikterar villkoren i världen.

Ett annat område som Streijffert anser är viktigt för EU är energifrågan.

– Vi måste bryta oljeberoendet och satsa på fler alternativa lösningar. Där tror jag EU-länderna tillsammans skulle kunna göra så mycket mer. Hon tycker att diskussionerna i socialdemokratiska partiet varit för mycket för och emot EU. En fråga som fortfarande kan vara känslig. Hon pekar på de Ja- och Nej-gång som har skapats.

– Det är ändå så få som vet något om det egentliga innehållet. Vi måste nu kunna samlas kring EU-frågan och den nya konstitutionen. Det som görs i EU är så viktigt, det påverkar i allra högsta grad vår vardag. Klart att det finns saker i konstitutionen som kan göras bättre men jag ser hellre möjligheter än problem.

Hur ser hon då på den fortsatta utvidgningen av EU? Anser hon att det finns några begränsningar för hur stort EU kan bli?

– Generellt tycker jag att alla ska få vara med bara de uppfyller kraven på demokrati och mänskliga rättigheter. Jag vill inte heller sätta några geografiska hinder, lite visionärt skulle man kunna tänka sig att länder från helt andra världsdelar kan vara med i EU. ♦

Läs mer

www.eu-upplysningen.se
europa.eu/constitution
www.socialdemokraterna.se

Ove Andersson/Aibild

Mer järnväg i Europa

För att EUs gemensamma marknad ska fungera krävs gränsöverskridande transporter. Men trafiken orsakar en stor del av världens miljöproblem. Växthuseffekten, försurning och övergödning av vattendragen drivs alla på av de negativa effekterna av ett ständigt ökande transportbehov. Det talar för att EU behöver en gemensam transportpolitik. För att göra transporter mindre energislukande och mer miljövänliga tas allt fler beslut inom EU.

– En utredning visar att en godstransport på järnväg genom Europa går med en genomsnittshastighet på 18 kilometer per timme, på grund av olika svårigheter som tågen möter. Med de långa transporttiderna är det mycket svårt att konkurrera med andra transportslag, säger Ewa Hedkvist Petersen.

EU har i årtal utarbetat gemensamma regler för transportsektorn. EU vill nu satsa mer på järnvägen, som fått stå tillbaka när lastbils-, buss- och personbilstransporterna ökat stort. EU försöker vända trenden till mer miljövänliga järnvägsalternativ. Därför, menar EU, behövs mer av konkurrens inom järnvägen – så att tjänster och service förbättras och användningen ökar.

Men att öka järnvägstransporterna i Europa stöter på problem, i och med att järnvägstrafiken är uppdelad i nationella järnvägssystem. För att ändra på det har EU presenterat förslag till en lagstiftning i tre steg. Mål: De olika ländernas järnvägsbolag ska få tillgång till varandras järnvägsnät.

En som engagerat sig i frågorna kring europeiska transporter är nu avgående Europaparlamentarikern Ewa Hedkvist Petersen (s), som suttit med i parlamentets utskott för transport och turism:

– Utmaningen är stor. Vi vill öka den ekonomiska tillväxten, men inte på bekostnad av miljön. Redan 2001 lade EU-kommissionen fram en vitbok om hur transporter mer och mer skulle ske via järnväg, i stället för med lastbil. Men det kräver lösningar så att järnvä-

Ewa Hedkvist Petersen & Christina Axelsson.

gen kan konkurrera med de andra transportslagen. Medlemsländerna måste länka ihop sina järnvägsnät med varandra.

Ewa Hedkvist Petersen pekar på att det i dag är krångligt och tidsödande att resa över nationsgränserna i EU. Flera onödiga stopp kan tas bort om man inför gemensamma lösningar.

– Exempel på problem är lokförare som måste ersättas eftersom de inte har något gemensamt arbetsspråk, gränskontroller och olika tekniska system, ja det finns hur många hinder som helst. Och en annan avgörande faktor är bristen på spår.

– En utredning visar att en internationell godstransport på järnväg genom Europa går med en genomsnittshastighet på 18 kilometer

per timme, på grund av de olika svårigheter som tågen möter på sin väg.

– Det förstår vem som helst att med de långa transporttiderna är det mycket svårt att konkurrera med andra transportslag.

EU måste framför allt satsa på att bygga fler järnvägsspår och genomföra de förändringar som föreslås i de tre järnvägspaketet.

– Det tar tid och är dyrt att bygga nya järnvägar, men vi måste för att hejda klimatförändringarna. Så klart är vi inte kan ha järnväg överallt, men då måste vi i stället använda miljövänligare bränslen för biltransporter. Se till att inga lastbilar går tomma tillbaka och att gymnastikskor som tillverkas i Baltikum inte behöver transporteras till Portugal för att sätta i skosnören, och så vidare. Logistiken måste bli mycket bättre.

I riksdagens trafikutskott sitter Christina Axelsson (s). Hon har haft flera samtal med Ewa Hedkvist Petersen om järnvägstrafiken i Sverige och i EU. Hon anser att järnvägen är en av våra största framtida miljöinvesteringar:

– Vi började samarbeta kring järnvägen i samband med att vitboken, ett samrådsförfarande om transport och miljö, kom 2001 från EU-kommissionen. Vi hade möten i riksdag-

– Det tar tid och är dyrt att bygga nya järnvägar, men vi måste för att hejda klimatförändringarna. Så klart att vi inte kan ha järnväg överallt, men då måste vi i stället använda miljövänligare bränslen för biltransporter.

gen med fackföreningsrörelsen, tågoperatörerna, vägverket, banverket och flera andra intressenter för att höra deras synpunkter. Vi har också publicerat en debattartikel om hur järnvägstrafiken ska utvecklas.

Christina Axelsson är lite pessimistisk. Hon tror att omställningen från väg- till järnvägstransporter kommer att ta lång tid:

– Det har inte hänt så mycket eftersom det finns motstånd på många håll i EU. Inte bara på grund av de olika tekniska problemen, utan också ett mentalt nationellt motstånd. Ibland känns det som om järnvägen är en helig ko. EU-kommissionen gör vad den kan för att förmå medlemsländerna att anta direktiven, men det går trögt.

Men hennes pessimism blandas också med en viss optimism när hon pekar på exempel på förbättringar som har skett i Stockholmsregionen de senaste åren.

– Tågsatsningen runt Mälaren är ett steg i rätt riktning. Ett beslut som jag själv har varit med om att driva är att utöka turtätheten på pendeltågen. Sedan är det förstas faktorer i den trafiken som gör att situationen inte är acceptabel. Också byggandet av Årstabron var en viktig infrastruktursatsning.

– Men även nationellt ser jag ljuspunkter, till exempel byggandet av Botniabanan. Kritiker säger att det inte bor tillräckligt många människor i Norrland, men det finns ju en massa varor som kan transporteras via järnvägen i stället för som i dag med långtradar.

En av de större järnvägsknutpunkterna i Sverige, Hässleholm i nordöstra Skåne, har redan börjat en egen satsning för att möta den ökande konverteringen från vägtransporter till järnvägstransporter. Tommy Nilsson (s) är oppositionsråd i kommunen.

– Hässleholm har tågtrafik i fem olika riktningar. Vi är positiva till EU-satsningarna på järnvägen och har nu börjat planlägga ett stickspår från stambanan till en ny omlastningscentral i ett industriområde. Där ska vi ha omlastning från långtradar till godståg och omvänt.

Tommy Nilsson tror däremot inte att själva persontrafiken kommer att påverkas så mycket av att det eventuellt blir flera internationella aktörer.

– De kommer att skriva avtal likadant som det är i dag, men däremot så hoppas vi att behovet att ta sig till och från Hässleholm kommer att öka och då vill vi satsa på ett nytt lokaltågssystem, liknande Pågatåget, där navet kommer att bli här i Hässleholm.

Statens Järnvägar AB, SJ, är positivt till de olika järnvägspaket EU har presenterat. Framför allt tredje paketet kommer att beröra SJ, det som innebär att persontrafiken på tåg i Europa kommer att öppnas för fler aktörer 2010 och inte bara för det egna landets järnvägsbolag. SJ kan då börja konkurrera om att köra persontrafik i alla EU-länder.

Vi följer arbetet med upphandlingar av tågtrafiken i framför allt Skandinavien och Tyskland, säger Bo Granberg, chef för trafikavdelningen på SJ.

– Vi kommer inte att hoppa på något direkt. Vi måste bedöma riskerna affärsmässigt. I nuläget koncentrerar vi oss främst på hemmamarknaden. Men allmänt så anser vi att konkurrens är nyttig, bara den sker på lika villkor.

Nu arbetas det intensivt på flera plan, lokalt, regionalt, nationellt och på EU-nivå med att göra järnvägen mer kompatibel och köra tåg obehindrat mellan medlemsländerna. Många inser vikten av järnvägen ur miljöhänseende. Ewa Hedkvist Petersen understryker att för att få hejd på klimatpåverkan måste det till en massa åtgärder:

– Vi kan inte fortsätta ha den vägtrafik vi har i dag, så nu gäller det att alla länder kommer överens.

Läs mer

www.europarl.europa.eu
www.eu-upplysningen.se
www.banverket.se
www.sj.se

JÄRNVÄGSPAKETET

Första järnvägspaketet

2001 antog EU det första järnvägspaketet. Det innebar ökad liberalisering av den internationella godstrafiken. Lagen trädde i kraft 15 mars 2003 och medgav konkurrens för gränsöverskridande godstransporter på vissa järnvägssträckor. Nya operatörer kunde alltså börja konkurrera med nationella tidigare järnvägsmonopol.

Fram till 15 mars 2008 är vissa sträckor undantagna från konkurrensutsättningen. Därefter får alla bolag tillträde till hela europeiska järnvägsnätet. Vidare infördes gemensamma bestämmelser på vissa områden, som till exempel utfärdande av säkerhetsintyg och tillstånd för järnvägsbolag att tillhandahålla tjänster.

Andra järnvägspaketet

För att påskynda liberaliseringen av internationell godstrafik lade EU-kommissionen fram förslag till ett nytt järnvägspaket 2002. Resultatet av det så kallade andra järnvägspaketet var att godstrafiken på järnväg i EU kommer att öppnas för konkurrens fullt ut från 1 januari 2006, i stället för som tidigare beslutats, från 2008.

Tredje järnvägspaketet

EU-kommissionen föreslog i mars 2004 ett tredje järnvägspaket. Det innehåller fyra rättsakter och innebär bland annat att persontrafiken inom EU ska öppnas för konkurrens senast 1 januari 2010.

EU:s tredje järnvägspaket ska bidra till en integrering av det europeiska järnvägsnätet och innehåller förslag om att förstärka de internationella passagerarnas rättigheter, om att införa gemensamma lokförarintyg och om att förbättra godstrafiken på järnväg.

De företag som uppfyller säkerhets-, tekniska och administrativa krav ska ha fritt tillträde till järnväggarnas infrastruktur, vilket också innebär rätt till cabotage, det vill säga att den inhemska marknaden i ett land är öppen för aktörer som har sin hemvist i något annat medlemsland. EU:s medlemsländer kommer dock att kunna begränsa tillträdet till marknaden om den upphandlade trafiken blir utsatt för konkurrens som motverkar syftet med upphandlingen.

Alf L Benavente

ESP

– ett parti för hela Europa

Gunilla Hjalmarson är ESP-aktivist – en ny form av partimedlemskap som har vuxit fram de senaste åren. Det innebär att hon är med i Europeiska Socialdemokraters Parti, ESP (PES är den internationella förkortningen), med 33 socialdemokratiska partier som medlemmar från EU-länderna och Norge. Partiledare, eller president som det kallas i PES, är den förre danske socialdemokratiske statsministern Poul Nyrup Rasmussen. I december 2006 hade mer än över 5 000 personer anmält sig till att bli ESP-aktivister i Europa.

Gunilla Hjalmarson är i slutet av sina statsvetenskapliga studier på Stockholms universitet och ser övergången till ESP från studentförbundet som en spännande fortsättning.

– Det är väldigt blandat med folk. I studentförbundet är det en ganska homogen skara, då det enbart är studenter som är med, men här däremot är det både yngre och äldre medlemmar med olika bakgrunder. I ESP är det fokus på europafrågor. Jag tror att ESP har förmågan att fånga upp nya medlemmar, som kanske inte vänder sig till en områdesförening.

Gunilla Hjalmarson gick med i ESP-Stockholm när det bildades hösten 2005. Hon valdes in i styrelsen och jobbar främst med den grupp som utformar programmen. Hon säger att diskussionerna hade förts en tid om en klubb för Europafrågor på flera håll.

– När det här dök upp blev jag intresserad från start. Vilket kanonforum att kunna vara med i, där socialdemokrater från Europa kan mötas och dessa frågor står i blickpunkten, säger hon och tillägger att det är väldigt spännande att vara med från början och se hur det kommer att utvecklas i Sverige.

– ESP-Stockholm har i dagsläget 112 medlemmar. Verksamheten handlar till stor del om att skapa ett forum där Europafrågor diskuteras. Vi har möte ungefär en gång per månad och försöker ha föreläsare varje gång. Efter riksdagsvalet i Sverige hade vi bjudit in två tyska korrespondenter som bevakar Sverige.

De har också haft författarbesök och varit på studiebesök på flera ambassader, bland andra Italiens.

– Vi ska snart besöka den bulgariska ambassaden för att lyssna på vad de har att säga om EU och deras nya medlemskap.

Bland det mest intressanta som ESP-Stockholm har arrangerat, enligt Gunilla Hjalmarson, var "Framtidens politik i Europa – en partialog våren 2006". Det seminariet var en del av den folkrörelsediskussion som den socialdemokratiska partikongressen beslutade om inför år 2007.

– Det var oerhört givande, 30-40 personer kom dit. De som ledde de två diskussionsgrupperna var EU-parlamentarikern Inger Segelström, ESP-Stockholms ordförande Eric Sundström, dåvarande biståndsmministern Carin Jämtin och riksdagsledamoten Joe Frans under teman som "Det sociala Europa", "Jobb och ekonomisk tillväxt", "Europa, globaliseringen och världen" och "Hur mycket Europa?", Det kändes verkligen att vi diskuterade politik.

I ESP-Stockholm finns bland medlemmarna olika meningar om EU:s utveckling.

– Vi planerar nu att ha en debatt om EMU och vi har bjudit in Sören Wibe, som ledde det socialdemokratiska motståndet mot att införa euro i Sverige. Själv tycker jag att nu när vi är

med i EU måste vi göra det bästa av det och vara med och påverka, men självklart ska vi diskutera EU:s framtid och dess utveckling.

Gunilla Hjalmarson är optimistisk inför framtiden för ESP och för henne öppnar den här typen av partimedlemskap nya dimensioner i hennes politiska engagemang.

– Det finns stora möjligheter. Vi kan engagera oss i hela Europa, vi pratade precis om att nu inför valet i Irland åka dit och vara med i valkampanjen eller om man kunde gå ihop inför det kommande parlamentsvalet 2009 och ha gemensamma valkampanjer. ♦

GUNILLA HJALMARSON

Bor i Stockholm. Studerar statsvetenskap, har tidigare studerat ekonomisk historia. Politiskt aktiv i socialdemokratiska studentförbundet Sapere Aude på Södertörns högskola, numera också ESP-aktivist i Stockholm. Har ett politiskt förtroendeuppdrag som nämndeman i Stockholm.

ESP – www.pes.org

I Europa samarbetar de socialdemokratiska partierna tätt och har gemensamt bildat ESP (Europeiska Socialdemokraters Parti). ESP har ett internetforum för att få fler att engagera sig i det politiska samtalet. Som ESP-aktivist får du särskild tillgång till ett forum via webben. Du får inbjudan till möten, politiskt material, chattar med s-ledare, EU-kommissionärer och kan få kontakt med andra socialdemokrater i hela EU.

Nu kunskapar vi om Europa

– Vi har fått uppdraget av partikongressen, att skapa en bred medlemsaktivitet som formulerar framtidens socialdemokratiska Europapolitik. Nu går startskottet och vi, tillsammans med LO och ABF, genomför denna kunskaps-satsning om Europa och EU i tre steg med sikte på valet till Europaparlamentet 2009, säger studieombudsman Anny Sandgren på partiexpeditionen i Stockholm.

Upprinnelsen till kunskapstidningen Dagens Europa går att finna i en motion från Norrköpings arbetarekommun till s-partikongressen i Malmö hösten 2005. Det blev bifall. Därmed hade partistyrelsen fått i uppdrag att engagera medlemmarna i debatten om hur framtidens Europa ska utvecklas.

– **Vi vill göra fler** aktivt delaktiga i Europa- och EU-politiken.

– *I första steget* vänder vi oss till parti- och LO-medlemmar med en inbjudan till studier som ska ge ökade kunskaper om Europa. Ju fler som kan EU-frågorna, desto fler kommer att kunna engagera sig både i att formulera arbetarrörelsens Europapolitik – och bli bra

valarbetare i 2009 års EU-val, förklarar Anny Sandgren.

– *I andra steget*, med start vintern 2008, har vi ambitionen att presentera nya kunskaps- och diskussionsmaterial. De ska hjälpa arbetarrörelsens aktiva att bli ordentligt preparerade inför 2009 års valkampanj där vi givetvis har målet att få fler än dagens fem svenska s-ledamöter i Europaparlamentet – och dessutom, återerövrade vänstermajoritet bland de 785 ledamöterna.

– *Tredje steget* är genomförandet av själva Europavalrörelsen i juni 2009. Lyckas vi med de två första stegen har vi ju många fler pålästa och entusiastiska valarbetare än i tidigare val, både i partiet och facket, understryker Anny Sandgren.

På programmet i denna EU-satsning, som har karaktären av folkbildningsarbete, står parti- och LO-distrikten tillsammans med ABF ska dra igång studiecirkelverksamhet över hela landet.

– Vårt studieförbund ABF utarbetar en studiehandleddning för de blivande EU-cirklarna. Det är ett material som, tillsammans med vår kunskapstidning Dagens Europa, ska spridas brett ute via ABF, partiet och LO. Under våren är allt material klart och studierna kan dra igång, lovar Anny Sandgren, som kan

Ylva Säfvein/ABild

– Nu lär vi oss om EU i tre steg, fram till 2009, berättar Anny Sandgren.

peka på en ytterligare positiv effekt av att den här satsningen nu genomförs:

– Vi tror att den här aktiviteten kan hjälpa oss att inkludera fler i parti- och fackföreningsarbetet, locka till oss nya medlemmar, som i sin tur också blir engagerade i EU-politikens utformning och i den kommande EU-valrörelsen. ♦

Du som har synpunkter/frågor om EU-studiecirkelarna: vänd dig till din EU-regionombudsman (se sidan 23!).

Vi tänker så det knakar. Men det är inte nog.

Vi behöver fler som hjälper oss att tänka.

Därför kommer vi gärna till er förening eller avdelning, till ert möte eller seminarium.

Vi debatterar och föreläser gärna, men vi är minst lika ivriga att lyssna – och få impulser och intryck!

Så bjud in oss till just era arrangemang: kurser, konferenser, möten, cirklar, seminarier, debatter.

Våra just nu prioriterade ämnesområden: EU, klimat- och miljö, arbetsmarknad, utbildning, skatter och massmedial mångfald. Vår ingång är att arbetarrörelsens politik ska baseras på jämlikhet.

Var inte blyga, bjud in oss!

Anne-Marie Lindgren och Ove Andersson
Arbetarrörelsens Tankesmedja

www.arbetarrelsenstankesmedja.se • 08-796 26 14 • ove.andersson@ts.lo.se • anne-marie.lindgren@ts.lo.se

Baltic Sea

– ett lyckat miljöprojekt med

Aif L. Benavente

Projektet Baltic SeaBreeze, som ska minska den marina miljöförstöringen i Östersjön, startade i januari 2005. Stiftelsen Håll Sverige Rent har det övergripande ansvaret i samarbete med 33 olika projektpartners i de åtta EU-länderna runt Östersjön. Dessutom tillkommer Norge och Ryssland.

Elin Svensson, projektledare på Håll Sverige Rent, säger att tanken på det här projektet kom upp i samband med att de höll på med ett annat projekt "Save The North Sea", vars syfte var att minska nedskräpningen i och kring Nordsjön.

– Vi var väldigt framgångsrika och resultaten uppmärksammades på många håll runtom i EU och dessutom i några länder utanför Europa. Vi fick till och med ett pris av FN för vårt sätt att skapa PR kring det projektet. Havet är ju inte bara en europafråga utan är i allra högsta grad en global fråga. Då kändes det naturligt att gå vidare med ett projekt kring Östersjön, berättar Elin Svensson.

Stärkt av framgångarna drog de igång Baltic SeaBreeze i januari 2005, ett östersjöprojekt som har till syfte att minska föroreningarna, få igång aktiviteter som minskar kemikalieut-

släpp och medvetandegöra konsekvenserna av föroreningarna i Östersjön. Delar av nätverket från det tidigare projektet var fortfarande kvar och de blev utsedda av Baltic 21 – en sammanslutning på regeringsnivå för hållbar utveckling av de länder som finns runt Östersjön – som ett gott exempel på projektet.

– De ansåg att detta var en konkret insats för hållbar utveckling i Östersjön. Men själva arbetet med att starta projektet började redan ett år tidigare. Vi hade många kontakter med tidigare samarbetspartners runt Östersjön och vi hade också möten där vi skulle hitta strategier, ha en gemensam problembild och skapa en projektkänsla, säger Elin Svensson.

Varje partner skrev sin egen ansökan och den administrerades av Håll Sverige Rent som i sin tur sammanställde alla ansökningar till en huvudansökan och överlämnade den till EU och dess strukturfond Interreg III B.

– Vi var väl förberedda och vi hade mycket

hjälp av att vi hade drivit ett tidigare projekt, vi förstod tänkandet i EU. Dessutom kopierade vi vissa delar från Nordsjöprojektet eftersom det fanns flera gemensamma nämndare, säger Elin Svensson.

Ett av Baltic SeaBreeze mål var att skapa ett virtuellt nätverk i Östersjön mellan projektets målgrupper: gästhamnar/marinor, sjömän, kommersiella fiskare och fritidsbåtsfolket och att projektet ska förbättra deras kunskaper om hållbar utveckling.

– Där har vi bland annat fört samman företrädare från svenska gästhamnar för fritidsbåtar med de ryska kollegerna så att de kan utbyta råd och tips. I Ryssland är gästhamnar en ny företeelse samtidigt som intresset snabbt växer för att ha fritidsbåt, berättar Elin Svensson.

Andra aktiviteter i projektet är: utbildningsseminarier för hamn- och båtklubbpersonal,

Jan Eve Olsson

– Båttvätten ska användas i stället för att måla båten med giftig bottenfärg, säger Elin Svensson från Håll Sverige Rent.

Breezeze

hjälp av EU

etablera miljöutmärkelsen Blå Flagg och Individuell Blå Flagg i länderna kring Östersjön, ha årliga konferenser med alla målgrupper och regionala och nationella myndigheter, genomföra två pilotstudier, varav den ena är att öka möjligheten att tanka alkylatbensin i gästhamnar och marinor och att testa bättnätar och spolplattor för fritidsbåtar.

– Bättnätet kan liknas vid en bilvätt fast för båtar och ska användas i stället för att måla båten med giftig bottenfärg, säger Elin Svensson och tillägger att de har gjort en beräkning att en fritidsbåt behöver tvättas cirka tre gånger under en säsong för att ta bort påväxt på båtens botten.

– Det kostar cirka 600 kronor och det är mindre än vad den giftiga bottenfärgen kostar och så förstås obehaget att måla båten och framför allt så kommer det inte ut en massa farliga kemikalier i havet, fortsätter Svensson.

Baltic SeaBreeze ska också utbilda sjömän och fiskare om konsekvenserna av de marina föroreningarna.

– Där har vi ett samarbete med Chalmers tekniska högskola i Göteborg som driver kurser i marin medvetenhet för studenter som går på de olika sjöfartsutbildningarna. En likadan

kurs påbörjas i höst i Litauen, säger Elin Svensson.

– För att lyckas med ett projekt behövs bra kontakter, anser Elin Svensson.

– Vi har haft ett bra samarbete med bland andra miljödepartementet och den tidigare miljöministern Lena Sommestad. Dessutom har en av Håll Sverige Rents huvudmän, Naturvårdsverket, stöttat oss mycket.

– Det är också bra att ha många partners när man arbetar med ett transnationellt projekt inom EU.

– Det projekt vi har drivit har inspirerat oss att söka nya partners och att öppnat nya möjligheter. De här båda projekten Save The North Sea och Baltic SeaBreeze har lärt oss att vara mer visionära i framtida satsningar, avslutar Elin Svensson. ◆

Läs mer

www.balticseabreeze.org

www.hsr.se

www.baltic21.org

EU-parlamentet har utsett Östersjön till pilotområde, se EU-parlamentarikern Åsa Westlunds hemsida: www.socialdemokraterna.se/templates/News_90183.aspx

– För att lyckas behövs bra kontakter. Vi har haft ett bra samarbete med den tidigare miljöministern Lena Sommestad, menar Elin Svensson.

Lena Sommestad, tidigare miljöminister.

EU måste uppmärksamma Östersjön

Lena Sommestad var under sin tid som miljöminister djupt engagerad i miljöproblemen i Östersjön. Hon agerade på flera nivåer både i EU och i länderna runt Östersjön.

Förra miljöministern Lena Sommestad (s) anser att Östersjön och dess miljöproblem måste få större uppmärksamhet. När hon var miljöminister var detta en av hennes högst prioriterade frågor.

– Östersjön har mycket stora problem och EU måste agera för att skydda miljön. Under min tid som miljöminister bedrev jag ett intensivt arbete för att lyfta frågan ännu mer inom EU. Jag hade samtal med EU-kommissionen och flera miljöministrar från de olika EU-länderna om att Östersjön skulle bli ett pilotområde för en marin strategi och klassificeras som mycket känsligt område ur miljöhänseende.

Enligt henne så är det ett varierande intresse inom länderna i och utanför EU för miljöproblemen i Östersjön.

– I Polen och Tyskland så har den frågan inte samma dignitet som andra miljöfrågor, de vänder lite ryggen åt Östersjön. Ett stort problem är också Rysslands inställning, de anser att kuststräckan är så liten. Men däremot de baltiska länderna arbetar mer för en hållbar utveckling, de har uppmärksammat oljeutvinningen, minor och dumpning i havet som stora problem.

Lena Sommestad efterlyser nu att processen kring miljöarbetet i och runt Östersjön vitaliseras, både formellt på ministernivå och informellt, där bland andra miljöorganisationerna har en stor roll att fylla anser hon. ◆

Vi jobbar i EU-

Inger Segelström från Stockholm är född 1952. Hon valdes till Europaparlamentariker 2004, är delegationsledare för den svenska s-gruppen, ledamot i utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor, suppleant i utskottet för utrikesfrågor, suppleant i delegationen till den parlamentariska samarbetskommittén EU-Ryssland.

Inger Segelström är vice ordförande för PES Women, europeiska socialdemokratiska kvinnoförbundet. Tidigare ordförande i S-kvinnor.

Jan Andersson från Helsingborg är född 1947 och har varit Europaparlamentariker sedan 1995. Han är ordförande i utskottet för sysselsättning och sociala frågor, suppleant i utskottet för ekonomi och valutafrågor, suppleant i det tillfälliga utskottet för politiska utmaningar och budgetmedel i ett utvidgat EU 2007-2013 samt ledamot i EU-delegationen för förbindelserna med Japan.

Innan Jan Andersson började sitt uppdrag i Europaparlamentet var han riksdagsledamot.

Göran Färm är född 1949 och var Europaparlamentariker 1999-2004. Han återinträder i parlamentet våren 2007 (som ersättare för Ewa Hedkvist Petersen som begär att få lämna sin plats.) Han är ledamot i budgetutskottet, suppleant i industriutskottet och regionala utskottet samt ledamot för delegationen för förbindelserna med länderna i Sydosteuropa.

Göran Färm har varit kommunalråd i Norrköping, chef för LOs näringspolitiska enhet, journalist och egen företagare.

Anna Hedh från Mörbylånga är född 1967. Hon är ledamot i utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd, suppleant i utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män, ledamot i delegationen för förbindelserna med det palestinska lagstiftande rådet.

Innan Anna Hedh valdes till Europaparlamentariker 2004 var hon ordförande i Mörbylånga arbetarekommun, samt vice ordförande i kommunstyrelsen.

Åsa Westlund från Haninge är född 1976. Hon valdes in i Europaparlamentet 2004 och är ledamot i utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet, suppleant i utskottet för utveckling, suppleant i delegationen till den gemensamma parlamentarikerkommittén EU-Turkiet.

Åsa Westlund har tidigare varit ordförande i Socialdemokratiska Studentförbundet och arbetat som politisk sekreterare för Socialdemokraterna. Hon är vice ordförande och kassör för de svenska socialdemokraterna i Europaparlamentet.

parlamentet

I Europaparlamentet

Sverige representeras av 19 EU-parlamentariker, varav fem är socialdemokrater, fyra moderater, tre från Junilistan, två vänsterpartister, två folkpartister, en kristdemokrat, en centerpartist och en miljöpartist. I plenisalen sitter ledamöterna inte indelade efter nation utan efter politisk grupptillhörighet. Parlamentarikerna arbetar dessutom som ledamöter eller suppleanter i de olika utskotten och delegationerna.

För närvarande, mandatperioden 2004-2009, har Europaparlamentet 7 politiska grupper, varav de två största är ESP – Europeiska socialdemokratiska partiets grupp (de svenska socialdemokraterna) och EPP-ED – Gruppen för Europeiska folkpartiet och Europademokraterna (de svenska moderaterna och kristdemokraterna).

En vecka varje månad hålls plenarsammanträde i Strasbourg. Dessutom har parlamentet ett antal två-dagarssammanträden i Bryssel. Generalsekretariatet ligger i Luxemburg.

Två veckor i månaden deltar ledamöterna i utskottssammanträden i Bryssel. Resten av veckan ägnas åt sammanträden i de politiska grupperna.

Beslutsprocessen

När EU-parlamentet får ett lagförslag från EU-kommissionen utser ansvarigt utskott i parlamentet en ansvarig ledamot, som utarbetar ett betänkande med ändringar i kommissionens förslag. Det ansvariga utskottet ber i sin tur ett eller flera utskott att avge yttranden.

Därefter fastställer det ansvariga utskottet sitt betänkande, som sedan behandlas av de politiska grupperna. Slutligen diskuteras betänkandet vid ett plenarsammanträde, som fortfarande kan göra ändringar. Efter omröstning i kammaren fastslår parlamentet sin ståndpunkt.

Medbeslutandeförfarandet omfattar en, två eller tre behandlingar. Vilket gör att kontakterna blir täta mellan Europaparlamentet, ministerrådet och kommissionen. Så här ser gången ut:

- EU-kommissionen föreslår en lagtext.
- Europaparlamentet avger sitt yttrande som ofta innehåller ändringar i kommissionens förslag. Det är första behandlingen av förslaget.
- Ministerrådet godkänner parlamentets ändringsförslag. I så fall har ett förslag till rättsakt

antagits. Eller också ändrar ministerrådet i parlamentets betänkande genom att anta sin "gemensamma ståndpunkt".

- Efter en rekommendation från det behöriga utskottet uttalar sig Europaparlamentet i en andra behandling: Med absolut majoritet av ledamöterna (314 röster) antar, förkastar eller ändrar parlamentet rådets ståndpunkt.
- Kommissionen tar ofta hänsyn till parlamentets ändringsförslag och förelägger ministerrådet ett ändrat förslag. Rådet kan anta det med kvalificerad majoritet. Det måste vara enhälligt för att kunna ändra förslaget.
- Om det råder oenighet mellan parlamentet och rådet, samlas en förlikningskommitté bestående av rådets medlemmar och en delegation från Europaparlamentet. I de allra flesta fall når de två parterna en överenskommelse i form av ett gemensamt utkast.
- Under den tredje behandlingen uppmanas parlamentet att bekräfta denna överenskommelse. (Om inte en överenskommelse nås betraktas förslaget till gemenskapslag som icke antaget.)

FOTO: PETER BERGGREN/IMAGE

S-kansliet i Bryssel

Från vänster: Cecilia Chavez-Sanchez, Lisbeth Kleczewski, Paula Burrau, Magnus Falk, Henrik Gustafsson, Alexandra Sannestedt, Eva-Lena Kapanen, Anna Santesson, praktikant, Johan Danielsson praktikant, Robert Casinge och Per Hilmersson.

Paula Burrau

Kanslichef och presschef

E-post: pse.delegationsv@europarl.europa.eu

Telefon: +32 2 283 7199

Mobil: +32 476 90 91 57

Svenska Socialdemokrater i Europaparlamentet
ASP14G302

Rue Wiertz, 1047, Bryssel, Belgien

Anna Bergström de Sousa Pinto

Politiskt sakkunnig

Föräldraledig

Robert Casinge

Politiskt sakkunnig

Ansvarsområden: Utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd.

Utskottet för industri och forskning. Utskottet för regional utveckling

E-post: anna.hedh-assistant@europarl.europa.eu

Telefon: +32 2 284 7527

Mobil: +32 478 207 469

Fax: +32 2 284 9527

Cecilia Chavez-Sanchez

Administrativ assistent, besöksansvarig

E-post: goran.farm-assistant2@europarl.europa.eu

Telefon: +32 2 283 7262

Fax: +32 2 284 9262

Magnus Falk

Politiskt sakkunnig

Ansvarsområden: Budgetutskottet. Utskottet för transport och turism. Utskottet för utrikesfrågor.

E-post: goran.farm-assistant@europarl.europa.eu

Telefon: +32 2 284 7262

Mobil: +32 478 206 880

Fax: +32 2 284 9262

Henrik Gustafsson

Politiskt sakkunnig

Ansvarsområden: Utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet. Utskottet för ekonomi och valutafrågor. Utskottet för budgetkontroll.

E-post: asa.westlund-assistant@europarl.europa.eu

Tel: +32 2 284 75 86

Mobil: +32 475 753 952

Fax: +32 289 7586

Per Hilmersson

Politiskt sakkunnig

Ansvarsområden: Utskottet för sysselsättning och sociala frågor. Utskottet för utveckling och samarbete. Utskottet för kultur, utbildning, ungdom, media och idrott.

E-post: jan.andersson-assistant@europarl.europa.eu

Tel: +32 2 284 7554

Mobil: +32 478 47 01 68

Fax: +32 2 284 9554

Eva-Lena Kapanen

Informatör/brevsvar/webbredaktör/press

E-post: evalena.kapanen@europarl.europa.eu

Telefon: +32 2 284 6762

Mobil: +32 477 46 87 53

Fax: +32 2 284 9527

Lisbeth Kleczewski

Ekonomiansvarig

E-post: lisbeth.kleczewski@europarl.europa.eu

Telefon: +32 2 284 1538

Fax: +32 2 284 9199

Alexandra Sannestedt

Politiskt sakkunnig

Ansvarsområden: Utskottet för medborgerliga fri och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor. Utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män. Utskottet för rättsliga frågor. Tillfälligt utskott för CIA:s påstådda användning av europeiska länder för transport och illegal internering av fångar.

E-post: inger.segelstrom-assistant@europarl.europa.eu

Telefon: +32 2 284 7199

Mobil: +32 478 20 74 71

Fax: +32 2 284 9199

Läs mer

www.europaparlamentet.socialdemokraterna.se

Regionala EU-ombudsmän

För att alla de fem socialdemokratiska EU-parlamentarikerna ska ha en bra kontakt med Sverige har de en regional organisation för sitt EU-arbete. Denna organisation är uppdelad i Norra skogslänen, Södra skogslänen, Mälardalsregionen, Stockholm uppdelat i län och stad, Västsverige och Sydsverige. I varje region arbetar en regionombudsman med EU-frågor på hemmaplan. Detta arbete sker i nära samarbete med parlamentarikern.

Läs mer

www.socialdemokraterna.se

Stockholms ak

Regionen omfattar Stockholms stad och län.

EU-regionombudsman:
Tina Wedin

E-post: tina.wedin@sap.se
Telefon: 08-791 11 15

Norra skogslänen

Regionen omfattar partidistrikten Jämtland, Västerbotten, Västernorrland och Norrbotten.

EU-regionombudsman:
Inga Britt Bergmark

E-post: i.bergmark@norrboten.sap.se
Telefon: 0920-103 10
Fax: 0920-946 70

Stockholms län

Regionen omfattar partidistriktet Stockholms län.

EU-regionombudsman:
Ingrid Rudin

E-post: ingrid.rudin@lenet.sap.se
Telefon: 08-791 11 96

Södra skogslänen

Regionen omfattar partidistrikten Dalarna, Värmlands län och Gävleborg.

EU-regionombudsman:
Eric Clifford

E-post: eric@varmland.sap.se
Telefon: 054-17 57 01
Fax: 054-18 26 70

Västsverige

Regionen omfattar partidistrikten Göteborg, Bohuslän, Norra Älvsborg, Älvsborg södra och Skaraborg.

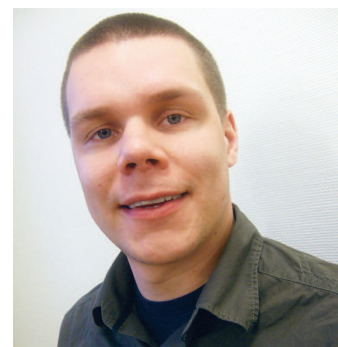

EU-regionombudsman:
Kent Kling

E-post: kent.kling@skaraborg.sap.se
Telefon: 0500-48 46 45

Mälardalsregionen

Regionen omfattar partidistrikten Uppsala län, Östergötland, Sörmland, Västmanland och Örebro län.

EU-regionombudsman:
Lars Johansson

E-post: lars@ostergotland.sap.se
Telefon: 011- 28 59 64
Fax: 011-28 59 59

Sydsverige

Regionen omfattar partidistrikten Skåne, Blekinge, Kronoberg, Kalmar län och Jönköpings län.

EU-regionombudsman:
Maja Dahlberg

E-post: maia@socialdemokraterna.nu
Telefon: 0480-45 84 05
Fax: 0480-45 84 85

Webben – en guldgruva för vidgat EU-kunnande

Här är ett urval av **Europarelaterade hemsidor med ytterligare länktips. En av de mest omfattande länksamlingarna finns på europaportalen.se**

Europaportalen

<http://www.europaportalen.se>

Europaportalen, som ägs av fackliga organisationer, levererar dagligen nyheter och debatt i Europafrågor. Innehåller länksamling med hundratals EU-relaterade www-adresser.

Europeiska Socialdemokraternas parti

<http://www.pes.org>

ESP (Party of European Socialists, PES) har en hemsida från vilken man bland annat länkar sig till den nya gränslösa partiföreningen PES @activists (ESP-aktivist).

De Europeiska Socialdemokraternas Parlamentsgrupp

www.socialistgroup.org

S-gruppens hemsida i EU-parlamentet presenterar samtliga 27 medlemsländernas s-ledamöter och den politik de driver.

Svenska Socialdemokrater i Europaparlamentet

www.europaparlamentet.socialdemokraterna.se

De fem svenska s-ledamöterna i EU-parlamentet berättar på sin gemensamma hemsida vilka de och deras medarbetare är och vad de gör.

Europafacket

<http://www.etuc.org/>

Europafackets ambition är att tala för sina 80-talet fackliga medlemsorganisationerna i Europa "med en enda röst". LO, TCO och Saco är med i Europafacket.

Brysselkontorets nyhetsbrev

<http://www.brysselkontoret.com>

LOs, TCOs och Sacos gemensamma Bryssel-kontor ger aktuell EU-information om de sakfrågor som rör facket. Har många EU-relaterade länkar.

EU-upplysningen

<http://www.eu-upplysningen.se>

EU-upplysningen har riksdagens uppdrag att ge partipolitiskt neutral information till allmänheten om EU och om det svenska medlemskapet.

Folkrörelsen Nej till EU

<http://www.nejtill.eu>

Folkrörelsen Nej till EU är en politiskt obunden organisation. Var i folkomröstningen 1994 emot svenskt EU-medlemskap och vill att Sverige ska lämna Europeiska Unionen. Kräver ny folkomröstning om ja eller nej till fortsatt EU-medlemskap.

Sverige i Europa

<http://www.sverigeieuropa.se>

Detta är en borgerlig stiftelse som drivs av Centern, Folkpartiet, Moderaterna och Kristdemokraterna samt Svenskt Näringsliv. Syftet är att främja en positiv svensk europadebatt, som ger frågorna en starkare inrikespolitisk förankring.

Euro Info Centre

<http://www.euroinfo.se>

I Europa finns omkring 300 Euro Info Centre, varav åtta i Sverige. De bildar ett nätverk av informationskontor som assisterar små och medelstora företag. Bakom varje Euro Info Centre står en näringslivsorganisation.

Ditt Europa

http://ec.europa.eu/youreurope/index_sv.html

Ditt Europa vänder sig till privatpersoner och företagare. Praktisk information om rättigheter och möjligheter om du vill bo, arbeta, studera, resa eller etablera dig som företagare inom EU.

EU-nämnden

<http://www.riksdagen.se>

Regeringen rådgör med riksdagen (som företräds av EU-nämnden) om vilken linje Sverige ska driva i EU. Regeringen förväntas följa EU-nämndens ställningstaganden.

Regeringens EU-sida

<http://www.regeringen.se/sb/d/1488>

Regeringskansliets informationssida om EU.

Svenska ESF-rådet

<http://www.esf.se>

Svenska ESF-rådet är förvaltningsmyndighet för Europeiska socialfondens program Växtkraft Mål 3 och Gemenskapsinitiativet Equal. Europeiska socialfonderna är EUs viktigaste finansiella redskap för att främja sysselsättning och stimulera tillväxt i medlemsländerna.

Europaprogrammen

<http://www.eufou.se>

Europaprogrammen arbetar med information och rådgivning om EUs forskningsprogram till svenska företag och forskare.

Svenska institutet europapolitiska studier

<http://www.sieps.se>

Svenska institutet för europapolitiska studier, Sieps, har till uppgift att bedriva och främja forskning, utvärdering, analys och studier i europapolitiska frågor med inriktning på områdena ekonomi och handel, statsvetenskap och juridik.

Europa – EUs webbportal

http://europa.eu/index_sv.htm

EUs webbportal är unionens centrala portal. På EUs webbportal kan du följa aktuella frågor och fördjupa dig i olika ämnesområden. Du får också tillgång till EUs lagstiftning.

Ordförandeskapet i EU

<http://www.regeringen.se/sb/d/2474/a/13486>

Ordförandeskapet roterar mellan EUs medlemsländer. Sverige är ordförande för andra gången, andra halvåret 2009.

Tyska EU-ordförandeskapet 2007

<http://www.eu2007.de>

Tyska regeringen informerar på engelska, tyska och franska om frågor som de prioriterar under sitt ordförandehalvår.

Europaparlamentet

http://www.europarl.europa.eu/news/public/default_sv.htm

På Europaparlamentets webbplats kan du ta reda på mer om parlamentet och om vad det gör. Du kan också läsa om vad de svenska ledamöterna har sagt och gjort i kammaren.

Europaparlamentets Stockholmskontor

<http://www.europarl.europa.eu/stockholm>

EU-parlamentets Stockholmskontor informerar om vilka uppgifter Europaparlamentet har, hur det arbetar och om de politiska och lagstiftande beslut som fattas i detta världens enda internationella parlament.

Ministerrådet

http://www.consilium.europa.eu/cms3_fo/showPage.ASP?lang=sv

Ministerrådet är EUs högsta beslutande organ. Medlemsländernas ministrar möts inom Europeiska unionens råd. Beroende på vilken fråga som står på dagordningen representeras varje land av den minister som ansvarar för detta ämne (utrikespolitik, finans, sociala frågor, transport osv.)

Europeiska Kommissionen

http://ec.europa.eu/index_sv.htm

EU-kommissionens primära funktion är att föreslå unionslagstiftning och att sedan verkställa de beslut som fattas i Ministerrådet och Europaparlamentet.

EU-kommissionens Sverigekontor

<http://ec.europa.eu/sverige/>

För att informera på plats, där folk bor och lever, har kommissionen byggt upp ett nätverk av lokala kontor, Europa Direkt-kontor som finns runtom ute i Europa och bland annat sju stycken runt om i Sverige, från Luleå till Ystad.

EG-domstolen

<http://curia.europa.eu/sv>

EG-domstolen tillämpar och tolkar lagar i Europa. Europeiska revisionsrätten

http://www.eca.eu.int/index_sv.htm

EU-revisionen är skattebetalarnas företrädare i EU. Revisionsrätten kontrollerar att EUs medel används enligt budgetföreskrifterna och går till planerade ändamål.

Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK)

http://eesc.europa.eu/index_en.asp

EESK är ett rådgivande organ till ministerrådet och kommissionen. I kommittén sitter representanter för arbetsgivare, arbetstagare och olika intresseorganisationer.

Regionkommittén

<http://www.cor.europa.eu/sv/index.htm>

Regionkommittén, kommunernas och landstingens röst i EU.

Den socialdemokratiska gruppen i regionkommittén, PES Group

<http://www.cor.europa.eu/pesweb>

Europeiska ombudsmannen

<http://www.euro-ombudsman.eu.int/home/sv/>

EU-ombudsmannen behandlar klagomål om administrativa missförhållanden i förvaltningen av EUs institutioner och organ.

Europeiska centralbanken

<http://www.ecb.int/home/html/index.en.html>

Europeiska centralbanken och de nationella centralbankerna utgör Eurosystemet, euroområdet centralbanksystem.

Europeiska investeringsbanken

<http://www.eib.org>

Europeiska investeringsbanken (EIB) är EUs finansinstitut.

EUX TV, The Europe Channel

<http://www.eux.tv/home.aspx>

Nyhetsinriktad TV-kanal som täcker Europafrågor ur ett europeiskt perspektiv.

Dagens Europa

Arbetarrörelsens kunskapstidning om EU • Våren 2007

www.socialdemokraterna.se • www.lo.se • www.abf.se

www.arbetsrörelsenstankesmedja.se • www.europaparlamentet.socialdemokraterna.se

